

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет радіоелектроніки

Факультет інформаційно-аналітичних технологій та менеджменту

(повна назва)

Кафедра економічної кібернетики та управління економічною безпекою

(повна назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету ІТМ

В.Дорош

Володимир ДОРОШЕНКО

(підпис, ім'я, прізвище)

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансовий менеджмент

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти другий (магістерський)

(бакалаврський, магістерський, освітньо-науковий)

спеціальність 051 Економіка

(код і повна назва спеціальності)

освітньо-професійна програма

(професійна або наукова)

Економічна кібернетика

(повна назва програми)

Харків – 2024 р.

Розробник: О. В. Мурзабулатова, доцент кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою, к.е.н., доцент
(ініціали, прізвище, посада, науковий ступінь, вчене звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою

Протокол від «30» серпня 2024 р. № 1

Завідувач кафедри ЕК

(підпис)

Тетяна ПОЛОЗОВА

(ім'я, прізвище)

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Валентина КИРІЙ

(ім'я, прізвище)

Схвалено методичною комісією факультету ІТМ

Протокол від «30» серпня 2024 р. № 1

Голова методичної комісії

(підпис)

Аліна ШАФРОНЕНКО

(ім'я, прізвище)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни*	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС* – 4	вибіркова	
Змістових модулів – 4	Рік підготовки:	
	1-й	1-й
Індивідуальних завдань* : КР – 2	Семестр	
	2-й	2-й
Загальна кількість годин* – 120	Кількість годин	
	120	120
Мова навчання – українська	Навчальні заняття:	
	1) лекції, год.	
	22	8
	2) практичні, год.	
	18	8
	3) лабораторні, год.	
	-	-
	4) консультації, год.	
	8	14
	Самостійна робота, год.	
	72	90
	в тому числі: КР, год.	
	6	12
	Вид контролю: залік	

Примітка.

* Відомості з навчального плану.

** Структурна одиниця дисципліни (складається із змістових модулів). Рекомендована кількість модулів дорівнює кількості контрольних точок.

2 МЕТА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ З ЇЇ ВИВЧЕННЯ

2.1 Мета вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування системи знань з управління фінансами підприємства, операційною та інвестиційною діяльністю, визначення стратегії і тактики фінансового забезпечення суб'єктів господарювання.

Предметом дисципліни фінансового менеджменту є управління грошовими потоками, прибутком, інвестиціями, капіталом підприємств.

«Фінансовий менеджмент» є вибірковою дисципліною професійної та практичної підготовки за освітньо-професійною програмою «Економічна кібернетика».

2.2 Результати навчання

У результаті вивчення дисципліни здобувачі мають:

знати:

- функції фінансового менеджменту;
- структуру фінансових служб;
- показники фінансової звітності підприємства;
- методи визначення вартості грошової одиниці;
- джерела формування оборотних активів;
- структуру та ціну капіталу;
- принципи та методи фінансового планування;

вміти:

- визначати політику управління грошовими коштами;
- визначати вартість грошей у часі;
- здійснювати диференціацію витрат на змінні та постійні;
- розраховувати силу впливу операційного важеля;
- визначати швидкість обороту кредитів;
- маржинальну вартість капіталу.

Перелік сформованих компетентностей (відповідно до освітньо-професійної програми):

- загальні:

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

– **спеціальні (фахові, предметні):**

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації.

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

Програмні результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми):

РН1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.

РН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.

РН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

РН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

РН13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

РН14. Демонструвати розуміння комплексної природи, складності, логіки і закономірностей гібридних загроз.

2.3 Передумови вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є раніше здобуті компетентності та результати навчання, що перевіряються під час єдиного фахового вступного випробування зі спеціальності на основі Програми предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 11.02.2022 р. № 153 «Про затвердження Програми предметного тесту з економіки та міжнародної економіки єдиного фахового вступного випробування».

Загальна структура предметного тесту передбачає чотири основних розділи: Мікроекономіка, Макроекономіка, Економіка підприємства, Система міжнародних економічних відносин.

Перелік раніше здобутих результатів навчання:

РН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями.

РН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.

РН7. Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.

РН8. Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією.

РН9. Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.

РН10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

РН11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

РН12. Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).

РН15. Виявляти, ідентифікувати, класифікувати гібридні загрози та ефективно на них реагувати в міжгалузевій взаємодії.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I.

Теоретичні засади фінансового менеджменту та управління грошовими потоками

Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту

Сутність, мета і задачі фінансового менеджменту. Значення максимізації прибутку і ринкової вартості підприємства для реалізації інтересів його власників. Фінансовий менеджмент як система управління фінансами підприємства. Функції фінансового менеджменту, їхній зміст. Механізм реалізації фінансового менеджменту.

Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту

Організаційне забезпечення фінансового менеджменту. Характеристика моделі фінансової інфраструктури підприємства. Системи і методи внутрішнього фінансового контролю. Інформаційне забезпечення фінансового менеджменту. Зміст фінансової звітності. Основні користувачі фінансової інформації.

Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві

Поняття, види та значення грошових потоків. Класифікація грошових потоків, їхня характеристика. Принципи управління грошовими потоками підприємства. Методи оптимізації грошових потоків. Аналіз грошових потоків підприємства. Управління грошовими потоками.

Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках

Концепція оцінки вартості грошових потоків у часі. Вартість грошей і час. Дисконтована вартість. Доходність фінансових операцій. Процеси нарощування і дисконтування. Прості і складні відсотки. Оцінка вартості грошових потоків за складними відсотками. Оцінка вартості грошових потоків з урахуванням фактора інфляції.

Змістовий модуль II.

Управління прибутком та активами

Тема 5. Управління прибутком

Прибуток як фінансова категорія. Операційний аналіз на підприємстві. Управління використанням прибутку. Класифікація витрат підприємства. Визначення точки беззбитковості, запасу фінансової міцності. Поняття операційного левериджу і його роль у керуванні структурою витрат підприємства.

Тема 6. Управління активами

Сутність, структура та роль оборотного капіталу. Нормування як метод оптимізації оборотних активів. Управління активами. Економічна сутність і класифікація активів підприємства. Оцінка вартості активів. Зміст і задачі управління оборотними активами. Моделювання вибору стратегії фінансування оборотних активів. Управління виробничими запасами. Механізм формування політики управління дебіторською заборгованістю. Управління коштами.

Змістовий модуль III.

Оптимізація структури капіталу та фінансове планування

Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу

Економічна сутність і класифікація капіталу підприємства. Концепція оцінки вартості капіталу. Розрахунок середньозваженої вартості капіталу. Фінансовий леверидж. Ефект фінансового левериджу. Оптимізація структури капіталу. Поняття та складові власного капіталу. Поняття та нормативна класифікація зобов'язань підприємства. Вплив ціни і структури капіталу на вартість підприємства.

Тема 8. Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування

Зміст та задачі фінансового планування. Принципи та методи фінансового планування. Порядок розробки фінансового плану. Механізм формування фінансової стратегії підприємства. Стратегічні нормативи фінансової діяльності. Оцінка ефективності фінансової стратегії. Система поточного фінансового планування. Система оперативного планування фінансової діяльності.

Змістовий модуль IV.

Управління інвестиціями та антикризовий менеджмент

Тема 9. Управління інвестиціями

Економічна сутність і класифікація інвестицій. Особливості управління реальними інвестиціями. Методи оцінки ефективності реальних інвестиційних проектів. Форми фінансових інвестицій. Фактори, що визначають інвестиційні якості фінансових інструментів. Методи оцінки ефективності окремих фінансових інструментів інвестування. Формування портфеля фінансових інвестицій.

Тема 10. Управління фінансовими ризиками

Сутність і класифікація фінансових ризиків підприємства. Політика управління фінансовими ризиками. Внутрішні механізми нейтралізації фінансових ризиків. Форми і види страхування фінансових ризиків.

Тема 11. Антикризове фінансове управління на підприємстві

Аналіз фінансових звітів з метою визначення фінансового стану підприємства. Горизонтальний (трендовий), вертикальний (структурний), порівняльний та факторний аналіз, аналіз фінансових коефіцієнтів. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.

Сутність і види банкрутства. Основні принципи антикризового фінансового управління. Система діагностики банкрутства. Методи прогнозування банкрутства підприємства. Внутрішні механізми фінансової стабільності підприємства. Форми санації підприємства і їхня ефективність.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль I.										
Теоретичні засади фінансового менеджменту та управління грошовими потоками										
Тема 1. Теоретичні та організаційні основи фінансового менеджменту	8	2			6	7			2	5
Тема 2. Система забезпечення фінансового менеджменту	9	2		1	6	12	2		2	8
Тема 3. Управління грошовими потоками на підприємстві	10	2	2		6	9		2		7
Тема 4. Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	11	2	2	1	6	10				10
Разом за змістовим модулем I	38	8	4	2	24	38	2	2	4	30
Змістовий модуль II.										
Управління прибутком та активами										
Тема 5 Управління прибутком	13	2	4	1	6	11	2	2	2	5
Тема 6. Управління активами	11	2	2	1	6	7			2	5
Разом за змістовим модулем II	24	4	6	2	12	18	2	2	4	10
Змістовий модуль III.										
Оптимізація структури капіталу та фінансове планування										
Тема 7. Вартість і оптимізація структури капіталу	11	2	2	1	6	12			2	10
Тема 8. Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування	11	2		1	6	14	2	2		10
Разом за змістовим модулем III	20	4	2	2	12	26	2	2	2	20
Змістовий модуль IV.										
Управління інвестиціями та антикризовий менеджмент										
Тема 9. Управління інвестиціями	11	2	2	1	6	10	2		2	6
Тема 10. Управління фінансовими ризиками	11	2	2	1	6	8		2		6
Тема 11. Антикризове фінансове управління на підприємстві	10	2	2		6	8			2	6
Разом за змістовим модулем IV	32	6	6	2	18	26	2	2	4	18
Індивідуальні завдання										
КР 1. Міжнародна фінансова система і міжнародні фінансові ринки.	3				3	6				6
КР 2. Взаємодія України із міжнародними фінансовими організаціями.	3				3	6				6
Усього за семестр	120	22	18	8	72	120	8	8	14	90

5 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Управління грошовими потоками на підприємстві	2	2
2	Визначення вартості грошей у часі та її використання у фінансових розрахунках	2	
3	Управління прибутком (Операційний аналіз на підприємстві)	2	2
4	Управління активами	2	
5	Управління оборотними активами.	2	
6	Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування	2	2
7	Управління інвестиціями	2	
8	Управління фінансовими ризиками	2	2
9	Антикризове фінансове управління на підприємстві	2	
	Усього	18	8

6 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Лабораторні роботи не передбачені навчальним планом.

7 САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вивчення конспекту лекцій та навчальної літератури за темами дисципліни	42	50
2	Підготовка до практичних занять	15	20
3	Підготовка до виконання контрольних робіт	15	20
	Усього	72	90

8 ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

8.1 Розрахунково-графічні завдання (РГЗ) та контрольні роботи (КР)

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	КР 1. Міжнародна фінансова система і міжнародні фінансові ринки.	3	6
2	КР 2. Взаємодія України із міжнародними фінансовими організаціями.	3	6
	Усього	6	12

Контрольна робота виконується виключно англійською мовою.

9 МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент» здійснюється зі застосуванням різних методів.

Словесні методи навчання містять *лекції*, які розкривають сутність наукових понять, явищ та процесів, які пов'язані загальною темою; *пояснення*, за допомогою яких розкривається сутність закону або процесу з використанням попереднього досвіду здобувачів; *розповіді* з метою спонукання здобувачів до створення в уяві певного образу; евристичних та репродуктивних *бесід*, які передбачають приведення попередніх знань до усвідомлення нових явищ та понять.

Наочні методи навчання, які передбачають *демонстрацію* (показ процесів у динаміці), *ілюстрацію* (схеми, графіки) та *спостереження* (сприймання процесів без втручання у ці процеси).

Практичні методи навчання сприяють формуванню вмінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретної теми або розділу. Вони містять: семінарські та практичні *заняття*, спрямовані на використання набутих знань у розв'язанні практичних завдань; також виконання *письмових вправ* з метою цілеспрямованого повторення здобувачами окремих дій задля формування умінь та навичок за дисципліною.

10 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

10.1 Розподіл балів, які отримують здобувачі (кількісні критерії оцінювання)

Оцінювання знань здобувачів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю, модульного контролю та заліку, які втілюються у заліковому модульному та підсумковому модульному контролі.

Завданням **поточного контролю** є перевірка розуміння та засвоєння певного матеріалу, що здійснюється під час лекційних, семінарських занять у формах обговорення здобувачами актуальних питань дисципліни, аналізу ситуацій (аудиторна робота), оцінювання результатів їх самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

Завданням **модульного контролю (МК)** є перевірка засвоєння навчального матеріалу, який міститься у залікових модулях, що реалізуються у відповідних формах навчального процесу. Завдання, що виносяться на

модульний контроль, оцінюються в балах. Модульний контроль проводиться письмово у вигляді тестів або контрольної роботи.

Заліковий модульний контроль (ЗМК) – оцінювання знань здобувачів за кожним із залікових модулів, яке здійснюється на основі визначення суми балів за результатами поточного контролю за аудиторну та самостійну роботу та модульної контрольної роботи. За підсумками чотирьох модулів з дисципліни знання здобувачів оцінюються у діапазон балів від 0 до 100.

Підсумковий модульний контроль (ПМК-залік) проводиться за розкладом деканату в екзаменаційну сесію; загальна оцінка з навчальної дисципліни визначається:

$$\text{ПМК- залік} = 0,6 * O_{\text{сем}} + 0,4 * O_{\text{зал}},$$

де $O_{\text{сем}}$ – сума балів, отриманих здобувачем за 100-бальною шкалою протягом семестру;

$O_{\text{зал}}$ – сума балів, отриманих студентом за 100-бальною шкалою у ході заліку.

Номер змістового модуля	Вид заняття / контрольний захід	Оцінка $O_{\text{сем}}$
1	Пз № 1	9
	Пз № 2	9
	Пз № 3	9
	Пз № 4	9
2	Пз №5	9
	Контрольна робота № 1	9
	Контрольна точка 1	54
3	Пз № 6	9
4	Пз № 7	9
	Пз № 8	9
	Пз № 9	9
	Контрольна робота № 2	10
	Контрольна точка 2	46
	Усього за семестр	100

10.2 Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

– функції управління фінансами підприємств;

- основні методи аналізу та планування активів та грошових потоків підприємства;
- методи аналізу капіталу, обґрунтування потреби в капіталі, оцінювання вартості капіталу та оптимізації його структури;
- основи управління інвестиціями підприємств для забезпечення їх платоспроможності та фінансової стійкості
- основи антикризового фінансового управління підприємствами, спрямованого на відновлення їх фінансової рівноваги в процесі розвитку.

Необхідний обсяг умінь для одержання позитивної оцінки:

- формувати систему організаційного та інформаційного забезпечення фінансового менеджменту;
- досліджувати фінансовий стан підприємства, знаходити резерви його зміцнення;
- оцінювати ефективність реальних інвестицій;
- формувати програму реальних інвестицій та інвестиційний портфель підприємства.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно, E (60-65): виставляється здобувачу, що виявив знання основного навчального матеріалу в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповіді на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які він може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.

Задовільно, D (66-74): заслуговує здобувач, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання й майбутньої роботи за спеціальністю, впорався з виконанням завдань, передбачених програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповіді на запитання при виконанні завдань тощо, принципові які може усунути самостійно.

Добре, C (75-89): заслуговує здобувач, який виявив повні знання навчально-програмного матеріалу при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив ряд помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з

дисципліни; здатний до їх самостійного використання та поповнення в процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності.

Відмінно, В (90-95): виставляється здобувачу, який виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з даної дисципліни вище середнього рівня. Він продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та їх значення для подальшої професійної діяльності.

Відмінно, А (96-100): заслуговує здобувач, який виявив всебічні систематичні та глибокі знання навчально-програмного матеріалу, вміння вільно виконувати завдання, що передбачені програмою, засвоїв основну та додаткову літературу, яка рекомендована програмою; проявив видатні творчі здібності в розумінні, в логічному, чіткому, стислому та ясному трактуванні навчально-програмного матеріалу; засвоїв основні поняття дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка з дисципліни	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен, курсовий проєкт (робота), практика	залік
96-100	A	5 (відмінно)	зараховано
90-95	B	5 (відмінно)	
75-89	C	4 (добре)	
66-74	D	3 (задовільно)	
60-65	E	3 (задовільно)	
35-59	FX	2 (незадовільно)	незараховано
1-34	F		

11 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

11.1 Базова література

1. Верланов Ю. Ю. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. 2 вид. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 336 с.
2. Аранчій В.І., Томілін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. Полтава. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с.
3. Вахович І. М. Фінансовий менеджмент. Магістерський курс: навч. посіб. Луц. нац. техн. ун-т. 3-тє вид., змін. і допов. Луцьк: Надстир'я, 2023. 633 с.
4. Brigham E., Ehrhardt M.. Financial Management: Theory & Practice 16th Editio. Cengage Learning, 2020. 1186 p.
5. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник / Ситник Н.С., Стасишин А.В., Гукалюк А.Ф., Західна О.Р., Сич О.А., Шушкова Ю.В., за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 724 с.
6. Жигалкевич Ж.М., Кам'янська О.В. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент». Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2022. 214 с.
7. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 224 с.

11.2 Допоміжна література

8. Халатур С. М., Масюк Ю. В., Шевченко О. Ю. Фінансовий ризик-менеджмент комерційного банку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 4. С. 43-46.
9. Турило А. М., Турило А. А., Святенко С. В., Ксенофонтowa А. О. Фінансовий менеджмент: особливості використання категорій «капітал», «людський капітал» і «людський актив». *Вісник Криворізького національного університету*. 2024. Вип. 58. С. 70-74.
10. Харчук Т. В., Закорко О. П., Кургузенкова Л. А., Вареник О. М., Хіленко О. О. Аналітичне проектування в системі операційного менеджменту інноваційно активних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 13. С. 47-65.

11. Циганенко Г. В, Трухан О. Л. Антикризовий менеджмент як ключовий інструмент забезпечення стійкості бізнесу в сучасних умовах. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 11. С. 107-113.

12. Журавльова І. Фінансовий менеджмент в сучасному вимірі. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2023. Вип. 4. С. 188-204.

13. Основи фінансового менеджменту. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фінансового менеджменту для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 073 «Менеджмент» / Уклад.: проф. І.А. Федоренко, проф. Н.О. Власова, ст. викл. А.Б. Макаренко. Харків: НТУ «ХП», 2021. 135 с.

14. Іванченкова Л. В. Степаненко С. В., Євтушевська О. О. Фінансовий і податковий менеджмент у системі управління підприємством. *Бізнес Інформ*. 2022. № 4. С. 125-129.

15. Кірдіна О. Г., Стешенко О. Д. Фінансовий ризик-менеджмент на транспорті. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 80. С. 157-164.

16. Бечко П., Непочатенко О., Гузар Б. та ін. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 496 с.

17. Юрій Е.О., Корбутяк А.Г., Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Сокровольська Н.Я. Фінансовий менеджмент у схемах і таблицях: навч. посіб. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 138 с.

18. Пазинич В.І., Шулежко А.В. Фінансовий менеджмент: підруч. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 408 с.

19. Насікан Н. І., Гринчук Ю. С., Вдовічена О. Г. Ризик-орієнтовний менеджмент корпоративних підприємств у сучасних умовах. *Економіка та держава*. 2021. № 3. С. 71-76.

11.3 Методичні вказівки до різних видів занять

20. Конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів усіх форм навчання, з дисципліни підготовки магістра «Фінансовий менеджмент» спеціальності 073 Менеджмент за освітньо-професійною програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» та спеціальності 051 Економіка за освітньо-професійною програмою «Економічна кібернетика» / Упоряд. Степанова О.В. Харків: ХНУРЕ, 2022. 94 с.

21. Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів усіх форм навчання з дисципліни підготовки магістра «Фінансовий менеджмент» спеціальності 073 Менеджмент за освітньо-

професійною програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» та спеціальності 051 Економіка за освітньо-професійною програмою «Економічна кібернетика» / Упоряд. Степанова О.В. Харків: ХНУРЕ, 2022. 27 с.

22. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів усіх форм навчання з дисципліни підготовки магістра «Фінансовий менеджмент» спеціальності 073 Менеджмент за освітньо-професійною програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» та спеціальності 051 Економіка за освітньо-професійною програмою «Економічна кібернетика» / Упоряд. Степанова О.В. Харків: ХНУРЕ, 2022. 47 с.

23. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Фінансовий менеджмент» для студентів заочної форми навчання спеціальності 073 Менеджмент за освітньо-професійною програмою «Управління фінансово-економічною безпекою» та спеціальності 051 Економіка за освітньо-професійною програмою «Економічна кібернетика» / Упоряд. Степанова О.В. Харків: ХНУРЕ, 2022. 15 с.

12 ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Наукова бібліотека Харківського національного університету радіоелектроніки. URL: <http://lib.nure.ua>

3. Сайт кафедри економічної кібернетики та управління економічною безпекою Харківського національного університету радіоелектроніки. Робочі програми навчальних дисциплін. URL: <http://eces.nure.ua/studentam/anotacii-disciplin-2/anotacii-disciplin-specialnist-073-menedzhment-osvitnja-programa-upravlinnja-finansovo-ekonomichnoju-bezpekoju/robochi-programi>

4. Навчальні матеріали он-лайн. URL: <https://pidruchniki.com/84386/ekonomika/>

5. Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
Національний інститут стратегічних досліджень. – <http://www.niss.gov.ua>

6. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua>

7. The World Bank. – <http://www.worldbank.org>